

12. juli 2017

Til:

Rovviltnemndene i region 4 og 5 v/sekretariatet
(fmhepost@fylkesmannen.no, fmoapostmottak@fylkesmannen.no)

Kopi:

Miljødirektoratet (post@miljodir.no)
Klima- og miljødepartementet (postmottak@kld.dep.no)

Klage på lisenskvote for ulv utenfor etablerte ulverevir (2017-2018), fellessak 3/17

WWF Verdens naturfond (WWF) og Foreningen Våre Rovdyr (FVR) viser til vedtak fattet i fellesmøte den 26. juni mellom nemndene i region 4 og 5, og vil med dette påklage vedtaket om fastsetting av kvote og fellingsområde for lisensfelling av ulv utenfor etablerte ulverevir 2017-2018, Fellessak 3/17.

Vi kan ikke se at vedtaket er innenfor rammene til verken naturmangfoldloven eller Bernkonvensjonen. Vedtaket er ikke grunnlagt etter loven, har feilaktig og mangelfull bruk av naturmangfoldloven §§ 8 og 9, samt strider med naturmangfoldlovens § 10.

Ulven – en kritisk truet art som presses nærmere utryddelsens rand

Ulven er kritisk truet (CR) på norsk rødliste for arter 2015, som følge av et svært liten bestand, som hovedsakelig kan tilskrives et lavt bestandsmål som ikke er kunnskapsbasert. Hovedutfordringene for ulven er, utenom politisk detaljstyring, ulovlig jakt og innavl. Det har vært en rekke tilfeller av ulovlig jakt de siste årene, men de fleste tilfeller forblir uløste eller uoppdaget. Det har heldigvis vært økt innsats mot slik alvorlig faunakriminalitet i Norge de siste årene, men det er ikke til å komme utenom at dette er et problem for artens overlevelse her til lands.

Viktigheten av nye genetiske individer

Videre er innavlsnivået svært høyt i den skandinaviske ulvebestanden, der to tilfeldige individer i snitt vil ha like mye felles genmateriale som søsken. Dette har tydelig innvirkning på individenes overlevelse og reproduksjon. Eksempelvis er hannulvene i de revirmarkerende parene i Kynna og Gräsmark trolig begge sterile, og dette er en av mange defekter som vil opptrå hyppigere i en bestand preget av høyt innavlsnivå. Også reduserte valpekull og redusert overlevelse første leveår kan tilskrives negative effekter fra dårlig genetisk kondisjon.

Når kvoten for lisensfelling av ulv utenfor etablerte revir settes til hele 12 individer, risikerer man å skyte viktige genetiske individer. Nye individer vil nødvendigvis streife over store avstander for å finne en ny make, inkludert utenfor områder med etablerte revir i Norge. Sannsynligheten for at man fanger opp et genetisk viktig individ før det risikerer å bli skutt er derfor så absolutt til stede når lisenskvoten settes så høyt. Dette strider med naturmangfoldloven § 9 som skal ta hensyn til kunnskap om hvilke virkninger vedtaket kan ha for naturmiljøet. I vedtaket til rovviltnemndene står det følgende: «*Ut i fra dagens kunnskap anser rovviltnemndene å ha tatt de forholdsregler som skal tas for å ivareta genetiske viktige individer.*». Det virker å være en veldig generell uttalelse, og det er svært vanskelig å se hvorvidt, og i så fall hvilke, forholdsregler som tas for å unngå at streifulver som kan være genetiske viktige individer blir skutt. Det er ikke satt noen premisser for at individene skal undersøkes for genetisk opphav før de eventuelt kan skytes.

Den total belastningen for ulv i Norge ekstremt høy

Ifølge Rovdata ble det sist sesong registrert 54-56 ulver med tilhold kun i Norge, samt 51-56 ulver som ble registrert på både svensk og norsk side. Antallet ulver som registreres i både Norge og Sverige er i høyeste grad et resultat av hvordan situasjonen er i Sverige. Ulvebestanden i Skandinavia er beregnet til å være om lag 430 dyr, noe som er på nøyaktig samme nivå som året før. Det har derfor ikke vært noen vekst i bestanden siste år. Bestandssituasjonen i Skandinavia gir derfor ikke grunnlag for å øke lisenskvoten utenfor etablerte revir, noe flertallet i rovviltnemndene i region 4 og 5 mener de har grunnlag for. Selv om totalbestanden har økt jevnt de siste 15 årene har denne veksten nå flatet ut. Siden mange av ulvene som påtreffes utenfor etablerte revir og utenfor ulvesona er av svensk opphav, er det naturlig å vente at bestandsutviklingen på svensk side vil ha en innvirkning på hvor mange dyr som vandrer inn i Norge.

Selv før alle nemndene har fastsatt lisenskvoter for sine regioner er allerede det totale antallet som nemndene mener kan skytes til vinteren rekordhøyt, inntil 50 ulver må bøte med livet om nemndene får det som de vil. Flertallet av disse ulvene er bestemt skutt i region 4 og 5. Vedtaket i denne saken kan derfor ikke sies å ha blitt godt vurdert opp mot naturmangfoldlovens § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning. Siden andre

nemnder ikke har vedtatt sine kvoter for lisensfelling av ulv, kan umulig nemndene ha vurdert den samlede belastningen. Flertallet i nemndene har ikke tatt hensyn til at en liten bestand er ekstra utsatt for andre, tilfeldige dødsårsaker, som ulovlig jakt og påkjørsler. Dette er svært bekymringsverdig.

Videre er det gitt tillatelse til betinget skadefelling på inntil 20 ulver i Norge for 2017/2018, hvorav 6 av disse er i region 4 og 5. Potensielt kan et antall ulver som langt overgår de ulvene som lever på norsk jord altså bli skutt i løpet av de neste 9 månedene. Dette er en oppskrift på å utrydde en art, heller enn å sikre artens overlevelse i en levedyktig bestand. I kontrast til naturmangfoldlovens § 5, om forvaltningsmål for arter.

Ifølge den todelte målsettingen, som ligger til grunn for rovviltpolitikken, skal vi ha både rovdyr og beitedyr i Norge. Ulven tillates bare å etablere seg inne i den lille og begrensede ulvesona. Dette tilsier ikke at ulven er fritt vilt utenfor ulvesona, selv om tendensen i enkelte vedtak de siste årene kan virke som forsøk på å innføre dette som en slags forvaltningspraksis. Nemndenes vedtak til lisensjakt utenfor etablerte revir i 2017-2018 ligger tett opp til å følge en slik tendens, og vi mener dette er en feilaktig tolking av vedtatt politikk. I lys av de andre vedtakene som er fattet i region 4 og 5 i år, så blir totalbelastningen svært høy, samtidig som sonepolitikken blir praktisert til det ekstreme. Dette kan vi ikke se er i tråd med vedtatt politikk, og ei heller i tråd med kunnskap om ulvens biologi.

Til sammen viser dette at uttaket truer bestandens overlevelse, og at nemndene ikke tar hensyn til hverken bestandsutvikling eller annen grunnleggende biologisk basert kunnskap som burde ligge til grunn for vedtaket.

Manglende vurdering av vedtaket i lys av lovverket

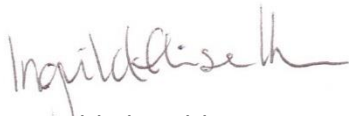
Grunnlaget for vedtaket er fattet med utgangspunkt i betingede skadefellinger (rovviltforskriftens §§ 4, 7, 8 og 10). Dette er mest sannsynlig en stor glipp, men samtidig så er det uklart etter hvilke paragrafer nemndene kan grunngi behovet for en så omfattende lisensjakt. Det er ingen referanser til naturmangfoldloven, som er en klar mangel ved vedtaket. Om det så hadde vært henvist til naturmangfoldloven, hvilket ville vært naturlig, er det dog ikke gjort noen vurdering av alternative metoder for å nå målet, noe som er en ytterligere mangel ved dette vedtaket.

Videre er det i vedtaket ikke foretatt noen utfyllende forholdsmessighetsvurdering eller noen drøftelse av Norges forpliktelser etter Bernkonvensjonen. Videre mangler den konkrete vurderingen av Stortingets og forvaltningens forpliktelser etter Grunnloven og naturmangfoldloven. Vedtaket er totalt sett svært mangelfullt.

Konklusjon

Foreningen Våre Rovdyr og WWF kan ikke se at vedtaket fattet den 26. juni 2017 av rovviltnemnd 4 og 5 er i tråd med naturmangfoldloven eller Bernkonvensjonen. Vi ber derfor om at vedtaket for lisensfelling av ulv utenfor etablerte revir oppheves.

Vennlig hilsen,

Ingvild Elise Ihle

Daglig leder

ii@fvr.no

Foreningen Våre Rovdyr

Sverre Lundemo

Rådgiver

slundemo@wwf.no

WWF Verdens naturfond